

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_204044

UNIVERSAL
LIBRARY

ఓం

శ్రీహయగ్రీవాచసమః.

మారంగడు,

(ధార్మికోద్బోధనము)

రచయిత

N. Ch. టి. శ్రీ రంగాచార్యుడు.

మొదటికూర్పు

200

బ్రహ్మచర్యవిద్యార్థి సంఘపక్షమున,

శ్రీనివాసముద్రాశాలయమునందు ముద్రింపబడియె.

1944

వెల: 0-2-0

నా మా శ్రమ లెంతో?

నేను వ్రాసిన జీవిత చరిత్రలలో ప్రథమమును నామిత్రుని పవిత్రజీవిత చరిత్ర రచించి ధన్యండ్ల నైనాను ఈ గ్రంథరచకు ప్రోత్సహించి, సర్వవిధముల సాయమునల్పింప, సద్యక్షుండగు, ఓలేటి సరసింహాచార్యులగారికి ఆ ఉత్సాహభివృద్ధి గాంచుటకై తోడుపడుగాక! ఇందుందు రివ్వలనుగాని, దోషములనుగాని సోదరభావమున నాకు తెలిపినచో, ద్వితీయముద్రికయందు సవరించుకొందును.

జులై

గ్రంథము ౧౦౦.

గమనిక: ఈ గ్రంథమునకు, మ. శ్రీ. గంజే నారాయణగారు, రు. [౧౦] నొసంగినాడు. అందుకు ఆ మాధవుడు; వారి ఉటుం బాధివృద్ధి చేసి, ఆయురారోగ్య సంపదలప్పుడూ?

అ వి ప్రా య ము.

స్నే హి తు లా రా!

ఆహా! మనము మనదినములెల్లు వ్యర్థముగా గడుపుచు
 వ్నాము మనశర్మరర్పము తపశ్శీరక రాశిదంష్ట్రములలోనది
 లి దింగి కేయ నిరీక్షించుకొనియున్నది ఉన్నప్పుడు మన
 వజన్మమెక్కడ వడిరాని కష్టములువచ్చును. అప్పుడు మన
 నవశరీరమును మృత్యువునోలబడచిచూడకూడె అట్లాన మేది
 కలదు? కాన సనుస్మదూఃఖముల మగనుటకు, నిఖిలహేతువని
 త్యనేక కల్యాణతానుండైన సర్వేశ్వరునిజేసుటకు పోవది యివ
 వలయును అతకన్న వేరుఉపాయములేదు తత్కారణమున
 దీనిసర్వముగావిచారింప మలభమై, మనోహరభై రాజమా
 ర్గముగానున్న పరమపవిత్రభై న శక్తితోనడచుచు, తద్విహి
 తధర్మముల తప్పక నాచరించవలయును. తస్మాద్గము జెలియ
 దాయెనను సంజేహమువలదు. హరిభజన, జేనాలయాగులు
 మొదలగు తత్త్వతపానబుల కగుగుట. భక్తులగమనానము
 ల్నుట, వ్యాసాంబరీషప్రహ్లాదాది భక్తాగ్రగణ్యుల చరిత్రలను
 తించుట, నివ్యజ్ఞానలదర్శించి తద్వి తపశ్శోధలనువినుట మొద
 లగు నీయుపాయములచే భక్తితో ప్రతివ్యక్తాదిర్వప్రాయుండ
 గును. సంసారకష్టములకు వెనుదీయరాదు ఏలకన బ్రుచ్చము
 లై నటువంటి ద్రవ్యాదులగు, ప్రాపంచికలక్షణములను
 శక్తిసంతయు వృథాగడుపుచు తిరు విసన సద్గతి నుండె
 ట్టిప్రయత్నముచే సంపాదించినవై నా స్వప్నములోగన్న వస్తు

పులవలె నీ మనకుగావరావు గాన, శాశ్వతసంధ్యముయైన మోక్షముబొందుటకు ప్రయత్నింపవలయును. అవేవన; ప్రళినిత్యము ఆరుణోదయకాలమునలేచి, ఈశ్వరుమనస్సావాచకర్మణా విదునిముసములకాలము ధ్యానించి, భగవద్భక్తివరుడై యుండి భానోదయమొత్తర్వాత భగవద్భక్తితాదిగ్గింథముల చదువుకోవలయును. మల్లి భాస్కరాస్తవాయమొత్తదుపరి వైదికులు సాధ్యపరదనాది భగవద్భజనలో కాలముగడువలయును అసశ్యమే న్నటికి నాడకూడదు. ఆశక్తాజ్ఞించుటకై రాజున తామసపవాదములపై దృష్టినుంచుకొనవలయును

శరీరాభివృద్ధియేగాక ఆత్మోన్నతికావలయునన్న కొన్ని నియమముల జాగ్రత్తపవలయును. గాన, ఈకి విషయముల బాటించునట్టి యహపరములందు సౌఖ్యవనములసౌదురు

- (1) సత్యవదా- [2] సత్యమును మనోవాక్కాయముచే తెలుచువారు శిష్టములగుదురు. [3] సత్యముగట్టిచి, దానిని ఇలితిము మధురము; దానిని మనసారగోలవలయును. (4) స్వప్నమందై నను, హాస్యముకొరకై సత్య మాడకుము. [5] సత్యమే ఈశ్వరస్వరూపము. [6] సత్యవ్రతులకే సర్వేశ్వరుడు కాన్పించును. (7) నారాయణుని భక్తితో పూజింపుము. [8] ఈకలియుగమందు ప్రవర్తియొగ మొక్కటియే మానవులకు సులభసాధ్యమగు భక్తిసాధనము. [9] ద్వావికారాధనచే

మోక్షములేదు. [10] ఈశ్వరుని శాసనగ్రంథములు వేదములు
 వాటినియమము లాచరింపుము. [11] తైలవిరహితజ్యోతి వెలు
 గనిరీతి, భక్తిలేనిమానవుడు తరింపజాలడు. [12] మనశ్శుద్ధిక
 లిగి ఈశ్వరుని ఆరాధింపుము. 13 భగవద్భక్తి, సత్పుణ్యుల
 సేవ మోక్షమునకు ముఖ్యసాధనములు. 14 భగవంతుడు; ని
 త్యానందస్వరూపుడు. భక్తిగలవానికి అప్రీతిసూచకరూపముతో
 నేకాన్వించును 15 సరేశ్వరునియెడ నమ్మకముంచుము. నా
 సి కన్యమునాశనమునకుకాంగము. 16 స్థావరజంగమాత్మకప్ర
 పంచముడు భగవంతుడున్నాడనుభావమే భాగ్యమైనది. 17 భ
 గవంతుడు ఆరాధనార్హుడు; ఆదిమధ్యాంతరహితుడు.
 18 పామువంటిది పాపము; ఆశపిశాచము వంటిది. 19 కామ
 నాభిములనెరుగురంగములను సంసారమును ఆరగ్యమధ్యమున
 విడుచును. 20 అగ్నికన్నయించినది దుఃఖము; అగ్నిశవమును
 మూలమేకాల్పును. కాని, దుఃఖము తనజీవితసర్వస్వమును
 నశింపజేయును. 21 మానవశరీరము చీము, రక్తము, మాం
 సము, యెముకలతో కూడుకున్న దశాశ్వితమనియెఱుఁగుము
 22 పరసతీగమనమునకై కామోద్రేక మొనరించి తీవించుట
 కన్న, కటికవాని కఠినుకరహలముకింద తలవంచుటమేలు.
 23 జిహ్వజేయుపాపములునాలుగు, అసత్యమాడుట, ఒకనిపై
 వేరము లారోపించుట, దుర్మాలాపము లాడుట, అనర్థవచన
 ములువలుపుట. 24 పరస్త్రిగమనము, మోర్చము, అభివ్యూహము

భక్షణములు శరీరాదులుసల్పు పాపములు. 25 అనూయ,
 ద్వేషము, కామకోధాదిషడ్గుణములు మనస్సుజేయు పాపము
 లు. 26 జాలురకు సంసారసుఖములయందు బోధపడనివిధము
 పాపించికసుఖాదిరతులకు పరబ్రహ్మనందము గుచింపదు.
 27 సంతోషపూరితవృత్తి విరిసిజీవితమందెన్నడైన కష్టముగ
 లుగకపోదు. 28 సర్వేశ్వరుడు సర్వవ్యాపకుడు కావున, యెవ
 రుచూడిరను పాపభావనాకార్యములు చేయరాదు. 29 పర
 బ్రహ్మసుఖానుభవము తెలిసినమానవులు తుచ్ఛములైనయిత
 రనుఖములను గోరరు. 30 భక్తులదుఃఖముల స్వీయదుఃఖము
 లుగాభావించి, అదామోడియితినివి రక్షించును. నానోద
 రుడు యిట్టినియమము లాచరింపుడు. అచరింపజేయుచు కీర్తి
 శేషుడయినాడు. ఈగ్రంథకర్తా; నాకుచిరకాల బంధుస్నేహ
 పూరితమనస్సున సమాపించిన సవ్యక్తి. ఈపుష్కలగృహము
 నిర్మించి, అందు కు అంధకారమును మూరముచేయుటకై తన
 మృదునుధుగ వ్యాసజ్యోతిని నిర్మించి. యాదు నాయురుజానినా
 మము చిరకాలనివాసిగా నిర్మించిన నుహదాశ. అందుకు ఆజే
 పు కీరతికవికాలతను వృద్ధిగావించుచు నాయురాగోగ్యప పద
 లిమ్మగాన!

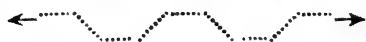
శ్లో

హోదేవీ సృష్టమహాహుయ్యు.

అయ్యుర్వేద ప్రియ్యులు.

మారంగడు

ప్రపంచములో పుణ్యక్షేత్రమయిందండిన మానవుడు లోకోపకారినిమిత్రము దార్శములు కలుసుచుండుట ఈదినము లలో కల్ల; వస్త్రాశ్రమాచార ధర్మాచరణ త్యాగము మొదలగు విషయగహితులైన మానవాశినులు బ్రతికి ఆశీశవిధముల లోకోపకారముచేసి పసిబిడ్డలను పరిచేసినే కాగ్యభవనము నిర్మించుకొని, చంద్రముని బోలెడు శత్రువులను ఆశ్రితములు బ్రతుకుట నీమి! మన మానకాలము బ్రతుకక పోవట నీమి! తత్కారణము వీరలు ధర్మస్థిర్యవంతులై, పూర్విస్తోడవ నాగరికతామూలంబై సర్వేశ్వరునిదేవత, పరశోయులచే అవలంబనమైన బ్రహ్మచర్యము విడలగు ఆశ్రమచతుష్టయో చరణావధ్యై నవాటికి, యితీవల నిర్మాణముని భావిచుచున్న ముప్పది వత్సరములు జీవించి సత్ప్రశ్నాచరణచేయు జీవులు తక్కువ. పాశ్చాత్యు నాతావరణ విశాచస్త్రీ ఆదేశ వస్త్రములధరించిగానానే మనవారలు మోపించి వారలకుండుధర్మములు ఆచరణచేయు సద్వ్యక్తుల సహవాస మహాగ్నిచే గలిగిన అధర్మాచరణా కించిత్కృతిమైన నాటికలవడి అల్పాయుష్యుడవుమిన్నగు.

అంతియేనాదు, అట్టి ఆచారవిరహితులుమాత్రము పూర్ణాయుష్యమంతు లవుచున్నారా! లేదు, దానికి కారణము,

అతని నాతావతిచే అతనికి కీడుగలుగక, పాపము! పుణ్యపురు
షునికి తగిలి కీర్తి శేషుడగుచున్నాడు ఈశ్వరుడుకూడా ఇట్టి
వారిని ఉంచడు. ఏలనన అతనిచే కలుగు సంఘానము పుణ్య
సంఘానము కానివ్వండి? కాని, ఇతను ప్రాపనహిత సంసార
నౌక నడిపించుతూ ఉండుట సహించక పుణ్య పురుషులన,
పాపీచిరాయః సుకృతీగతాయః అన్నట్లు తక్షణమే గ్రహిం
చును. కాని, అతనికి ర్థి ఎల్లప్పుడంతాక్షమాన చంద్రికవలె
ప్రకాశించుచుండును అతనిచే చేయబడిన ధర్మకార్యములు
మార్గనిర్భకములై త్రోవచూపించును. ఆవ్యక్తిచే సల్పబడిన
సద్గుణ పరనచే ధర్మాచరణ గుణముల గలుగజేయును. ఆ
దివ్యపురుషుని దేశసేన అన్నివిధముల సోదరులకు చేయూత
నొసగుచుండును. అట్టి దివ్యపురుషుల చరిత్రలూ బతిచి ధ
ర్మాచరణ మానవజీవములో సల్పు వ్యక్తిగుత్తురుషత్వవిశే
షాది గుణపూర్ణితుడై విద్యుచ్ఛక్తివలె ప్రకాశించుచుండును.

పంసవిపరణి.

శ్రీ సుస్వీతాన గుర్జోద పారితంబై న. ఓరుగల్లుకు
కొలదిమారముననున్న. "వేలుపుగొండ" అనాయకుని పితా
మహుని నివాసస్థానము; క్రిమద్భాగవత గ్రంథకర్తయగు,
పోతన దేశమిచ్చటికి సమీపము. జాత్యేన దూడకులతనైన
ధంసాచే, చేయబడిన ధర్మకార్యములు, కట్టించిన ప్రాచీనభార

తీయుల శిల్పచాతుర్యము పుణ్యతమ. నిరూపించు కోటలనుగలిగిన
ఆదేశము పుణ్యదేశము. ప్రహ్లాదుని రక్షించి, అతనికి ధర్మో
పదేశముల సన్ని వెలసిన లక్ష్మీనృసింహస్వామి క్షేత్రముది;
అందుండు హరితవర్ణ కదంబ వృక్షములు, అచ్చటచ్చటనున్న
నిర్మల కీతగోదక ప్రదేశంబులు, దర్శింప వీరివ్యక్తి హృదయ
మాకర్షింప బడుచుండును. అందుండు వానరములు పురాతన
కోటలలో తిరుగునపుడు పూర్వపు రామాయగా దర్శయింతును.

ఇట్టిప్రదేశమున సకల పవిత్ర చరిత్రుండగు ఆత్రేయ
ఋషిగోత్రజుండు ఋష్యాఖి, మతము విశిష్టాద్వైతము; పేరు
రామస్వామిగారు; ధన్యవత్ని నామము లక్ష్మీనరుసమాంబ,
అతనికిగలిగిన సంతానముమోక్షము; “అపుత్రస్యగతిర్నాస్తి”
అను వాక్యమతనియొడ సార్థకముగాక, ప్రాచీనకాలము దన
తాండుత్తి దుష్టశిక్షిణ శిష్టరక్షణ సన్ని తన చరిత్రను సువర్ణా
క్షరములచే లిఖింపబడి ప్రఖ్యాతిగాంచిన కీరామ సంతానమే
మన రామస్వామిగారి సంతానము. కుశలపులం బాలు నిద్దరు
కుమారుల గనియెను. ప్రథమ కుమారుని పేరు, లక్ష్మీనృసింహ
చాక్యలు, తమ స్వామిపేరు పెట్టుకొనిరి. రెండవ కుమారుని
పేరు జుత్ప్రిభ్యాతి గడించి స్వదేశీయుల చేతనేగాక పర
దేశీయులచే నాదరింపబడి, భావ్యకర్తలలో సగ్రీష్ఠాన మొందిన
లక్ష్మణాచార్యులని తమ ద్వితీయ సుతుని నామ మిడిరి.
[రామానుజులపేరే లక్ష్మణాచార్యులు] ఏపు తాడుబాండగని

కన్యావాసము: నలిపెను. అందు ప్రథమ పుత్రుడు పరంగతోకు
వచ్చియుండ అతనికి నిద్దరు సుతులు మువ్వగు స్త్రీలుగలిగిరి.
ప్రథమ పుత్రుడు “నరసింహాచార్యులు” ఇతడు పిన్నకాలము
నుంచే, ఆయన ర్వేద విశారదత్వము గలిగినవాడు ఇతను తన
తెయ్యినియెడ అవ్యాజానురాగ యుక్తుడై చివకాలమందే,
నున్నాపేమతో నుండెను. ఇతని త్యాగత్య ధర్మగుణములు
నిక్కిలి వర్ణనాతీతములు. ఇక వ్యతీయ పుత్రుడైన శ్రీరంగడే
పరంగడు. ఈజీవిత చుట్టమందు నగ్రస్థానమొంది నాకు
న్నాచార్యులను పఠోధించి, యన్నివిధములనీయధర్మములచ
రింపుచు, అచార్యము, స్వాధ్య విరజ్జనాపురుషుండై త్యాగత్య
సోవన ధర్మముగా చూపించిన ధైర్యశాలి. ఇక వతని
చరిత్ర పఠించి ధర్మగుణవీర్యకుల ముద్రకము.

జననము, శిక్షా సంస్కారము.

అవి యక్షయవత్స రాషాధ శాసన మాసములు.
అంతోక్షము వివిధవర్గ కేఘములతో నిండి వృష్టివర్షింప దొడం
గిన దినములు. అప్పుడప్పుడు కొన్నిచు నిర్మలతకాశము, సం
పూర్ణముగా నిండిన సరస్సులు, సహృదయముతో సుస్వాగత
మొరంగుచున్నట్లుకానించు దృశ్యములు, పచ్చనిపై గులుపొద
రిండ్ల మాదిరిగా గానుపించుచుండ; పోతినూనెపుడు ముగ్ధుడవు
చుండెను. ఒకసారి కాకుమబ్బు లావరించ మధ్యవెలుగు శంపా

లతా చిత్రములంగాంచ మనస్సునకు సంతోష మగుచుండెను. ఓడుగల్లు అన్ని విషయముల కనికరము, అచటకాలీలచే నేయు వస్త్రములు, ప్రతాప రుద్రేంద్ర నిర్మిత కోటలు గలిగిన ఆ ప్రదేశము పుణ్యదేశము నాడు ఆపాధ శుద్ధ అష్టమీ ఆది వారముదయకాలము. వక్షులు నిదుర మేల్చించి ఆహార నిమిత్తము నింగిని సంచారమునల్పుచుండెను. భానుడు తనకాల భాస్కరికరణములచే వృద్ధి నొంది. తనకాతి గ్యాన్ని హోత్రస్వర్క నీలకము గానుపించుచుండ. “ శ్రీలక్ష్మీవృషిహాచార్యుల” వారి ధర్మపత్ని “సింగమాంబ” [౧౦] ఘంటలకు మగతెనుగు గని కృతార్థులారా లయ్యెను.

సుఖాంశుడు పూర్ణిమవరకు సకలకళలతో ప్రకాశించి స్నాన, బీజము మెల్లమెల్లగ వృద్ధిగాంచి పుష్పసహితలతానున్న తీరాలకుడు పెరుగుచుండెను. ప్రహ్లాదునికి “ఆ” అని పిలిచిన ‘నయ్యతా’ యన్నట్లే కట్టివాడు “అపారం సర్వసంపారం” అన్నట్లు తోచుచుండెను. ఇతను భూర్భువుగాక పాత్రికవృద్ధి, నవలంబించి పంచవిమలాప్రియమునుండి, ఆంధ్రపాత్యక్రమము మొదలిడెను. వృద్ధిగాంచులతాచిహ్నము లప్పుడేగాన్పించునటుల, నాబోలకు పరిసరైర్ధమగాంచ దేదీప్యమానంబగు తేజము గాన్పించ మొదలిడెను. పదియవ వత్సరమునకే ఆచిన్న నాడు నాచకవకన సంవూర్ణమునల్పి. భారతిభాగవతాది గ్రంథముల విశేష మొదలిడెను, అతడు వ్యాభాషికము లగు

అనేక సుగుణవిశేషములచే నలరారుచుండెను. అతని సువిశాల హృదయము ప్రభావముగా దయతో పూర్ణమయ్యెను. గోసంరక్షిణి, పక్షులయడలచూపు నుదారభావ మతని పిన్ననాటి నుండియే ఏర్పడుచుండెను.

చ త్ర స్త్వికారము.

ఆర్యావర్త మన్ని విధముల అనందో దేవేకసహితస్మైయే ముచ్చారుచున్నది. ప్రాచీనకాలమందు ప్రజలజ్ఞులుగను, అహింసకులునుకారు. స్త్రీయభావనవదిలి, పరభాషాజ్ఞానసాధన చేసుకొని వారిని టిలోకూడా ప్రాచీన మూర్ఖభావముగా, పరభాష మూర్ఖభావముగా భావించనంతిమాత్రమున వారజ్ఞులుకాలు; సరికకా! స్వదేశీయ వస్తునిగ్రహణ, పరిదేశ వస్తుస్వీకరణ, లేనంతమాత్రమున వారు వస్త్రప్రేమనులుగను, ఆనాగరికులుగనుకారు. వారుగృహధర్మాచరణముందు నిమగ్నులై ఉత్సాహపూర్వ భావనతో వారిపై దిశసమాజము లన్నివిధముల బానిసగా నుండెను ఆత్మీయమగత్వము పూర్వజన్మము, పరజన్మము స్వర్గము, నరకము, కర్మఫలము, పితృ దేవతాశాంతికి పుత్రుడొసంగు పిండతిర్పణములు, పుత్రోద్భవముతో పుష్కమనరకములేక పుణ్యములభించునను విశ్వాసముతో మనభారతదేశము ప్రఖ్యాతిజెందినది.

తత్కారణముననే మనదేశమందు, వాత్సాత్యదేశ మందువలె విదాకులుగాని, ఉధర్మకార్యములుగాని లేక నీపు

గ్యదేశము ఆదర్శప్రాయత్వసిద్ధి నొందినది. ఏకశిలానగరమందు “ఒలేటి లక్ష్మీవృంశింహచార్యుల” వారు మనకథానాయకునితోడకడవచ్చి, పుత్రవిహీనమునగుగుణలితము ను ను బులూనుంచుకొని ‘తేపుతం మమదీయతాం’ అనియుడుగ “వరోపకారాథామిదంశరీరం” అనిభావించి తననుపెంచిపెద్ద చేసి అతనితో కొంతపనియవునని భావించిన, అవ్వక్తి యింకొకవి కుటుంబాభివృద్ధియవునని తలచి అతను “లక్ష్మీవృంశింహచార్యులు” మరియు నతఃభార్య ‘రంగమాంబ’ రాగా దత్తునొ సంగి స్వాథాపరిత్యాగవిరూపణ సత్సేను.

ఉ ప న యు న పు .

సకాతనులు ప్రవంచాదర్శప్రాయత్వసిద్ధి నొంది, పెక్కు పురాణగ్రంథముల రచించి, మార్గదర్శకులై, తమధర్మభక్తిజ్ఞానవచేసిజనానుత్యము వారిబ్రహ్మచర్య బలమే అట్టివలెదీక్ష చేపెర్పని గవగా, కోధాదివృక్షముల నడంచుకొని, సుప్రసిద్ధి నొందినారు. అట్లవర్ణ ప్రాయముగలిగిన వ్యక్తి దీవికర్తుడు. పాతికవత్సరముల వరకు యీవలెదీక్ష యుండును. అట్టి ఆశ్రమస్వీకారమునకు ముందు ఉపనయనమునల్పి గురుకులాశ్రమమునకంపుదురు. అరీతిగ నే మారంగనికి ఉపనయనము, దత్తుమాతాపితలు నల్పిరి. లోకములో స్వీయతలిదండుల విడచినట్లయితే పోయినప్రదేశమున నున్నవారిని చికాకువరచి, వారలవిసిగించి నర్వసి తెప్పదురు; కాని యితనట్లుగాదు. దీక్షమృతము భవమాదో

రికిన సంతసంతోషముగనో, అల్లాగే మారంగు తలిపొడుగులు
సంతోషముగాంచుటయేగాక, వెల్లిన రెండుసంవత్సరములలో
శూతనగృహనిర్మాణ మయ్యెను. అతనన్నివిధముల వారికిగ్గి
హోంకర్పాగమున నున్న గోడవలె సహాయముసల్పుచు ఆనంది
చోలికలందు నూగించుచుండెను.

యాత్రాగమనము.

అది శరదృతువు. శీతకాలము; అట్టికాలమందు శ్రీరం
గాది తేత్రములందు ఉత్సవదినములు; కావున, మనశ్రీరంగడు
యాత్రానిమిత్తమై దత్తుతలిడుద్రులతో బయలు వెడలెను.
ప్రథమమున హైందవులకు పుణ్యప్రదేశాలైన నైకుశదర్శనము
నకు స్థానంబై మన కన్నివిధముల శృంగారప్రబోధములల్పు,
శ్రీరంగతేత్ర శ్రీరంగనాథుని పాదపంకజములను మారంగడు
సందర్శనముసల్పి సత్పురుషుడయ్యెను. పెన్నరంగణి శ్రీపెనుం
బూమారు శ్రీభాష్యకాయల దశించి, వైష్ణవమతప్రవిష్టత్వ
ముచే భాగ్యుడాయెను. సగిరములలోకల్ల నగ్రస్థాన మని అల
తారుచున్న కంచీవరదుని సేవించి యుత్తము డాయెను. మధుర
అనంతశయనము సేతువును సందశించి శుద్ధత్వాచరణీయు డా
యెను. తిరుపతి. తిరునారాయణపురము తిరిగి వెంకటవరదనా
రాయణులంగాంచి. వారినామోచ్చారణమున యుత్తమోత్త్వ
సిద్ధినొంది సరసు డాయెను. మలగాల్ మొదలగు పట్టణముల
సందారముచేసి, నాగిరికి తిరు చెలుసుకొని సంతోషహృదయుం

దైన మూరంగడు నాకొక ఆనకగ్రామమును, ఇన్ని పుణ్యక్షే
త్ర దర్శనావిశేషముచే నతను దైవజ్ఞుడని భావింప నచ్చును.
అతనిగానతడు ఒకవత్సరము గడచెను.

వివాహము

ఇటీవల భావించిన ముప్పది వత్సరములు ఆయువుగాన,
భారతీయులు కల్ప కార్యక్రమము లన్నికూడా తగియున్నవి
మూరంగుడికిని సువత్సరమాలకే, వేదాంతవిద్వాంసానిగా
అనరవాది వెంకటనరసి చూడార్యులవారి ద్వితీయ పుత్రికనో
వివాహముయ్యెను అట్టి సందర్భములో అతనిని, అతనిభార్య
భార్యయగు లక్ష్మీనాయకిని గాంచి గుఱివేసింపని వారెవరు?
వైదికరీతిగా నా న్యక్తి జీవితములో నాచరణ చేయుచుండెను.
చివర, నాడువకల రీతిగా ఆ భార్యభర్తలు మహాశ్రమతో
నండి. కొన్ని నెలలు గడచిన తరువాత అతడు కార్యక్రమము
మొదలిడెను. సీతారాం గార్ హైదరాబాదుకు కటావముర
నన్నది. అచట "శ్రీశతనామ రామానుజాచార్యుల" వారాచా
ర్యులు. సాక్షాత్ రామానుజాచార్యులు. కమస్తాత్రములు
సంపూర్ణముగా ఉనికి, యశ్వల మతపండిత్యవిశారదత్వము
కలిగిన పండితప్రదేశముది. అచటనే మన రంగడు గుండ్ల
రాంధ్ర చావిడ భామల సుధ్యపించెనో లేదో, సంఘచ్చిచా
రము మొదలిడి గ్రంథరచన ప్రారంభము చేసెను. అతడు
ఁదించిన గ్రంథములలో ధార్మికోద్బోధనము మతీయు నితర

పుస్తకములు అముద్రణలో నున్నవి. దానిలోనుండు కవిత్వాలక్షణమునకు, భావగాంభీర్యమునకు ఈ క్రిందివ్యాసమేయనావారణము.

“ధార్మికోద్బోధనము ధార్మికలకండటికి రగి, మఱియు సనాతన ధర్మప్రవర్తకులకు సమంజసముగా ఉన్నది అతను వ్రాసిన ఈ వ్యాసముం గాంచ సంతసం బగును. తన వృద్ధు మధురవాక్యసహిత వ్యాసునిది.

“ప్రస్తుతకాలమున విశ్వమూలం గల అన్ని వర్ణములు ఏదో యొకవిధముగ ఈశ్వరారాధన గావించుచున్నాడు. అది శ్రీకృష్ణభగవానుడు భగవద్గీతలో నుడివినట్లుంది కాని. నూతన వద్ధతిలో కొంతనుండి అర్హులు పూర్వ పుణ్యవద్ధతిని పురిష్కరించెదమని యనుచున్నాడు. తత్కారణమును వారి నడుగ ‘మూర్తిపూజ మూర్ఖులవని’ యని చెప్పుచున్నాడు. కాని సత్యమును గాంచ అకాధన అర్హులవని యని గోచరించును. ప్రకృతము భగవంతుడు నిరాకారుడే కాని, సాకారుడు కాడనియు. విగ్రహారాధన కూడననియు, కూడుననియు ముహుర్ముల యవదేశము. కామనిబృందముతో రణమొనరించిన ఏనారీప్రతుడగు రాముడు, మఱియు జుబ్బను రక్షించి, శిశుపాలకంసాదుల సంహరించిన శ్రీకృష్ణుడు భగవంతుడు కాడని మన అర్హుల తర్కవాదము. మూర్తిపూజ భారతీయులలో యేలేకాద్యావరయగములనుండి పూర్వలోనకించి నూల చరిత్రల ద్వార

కలిసికొనుచున్నారము. అంతయేగాదు శంకర, మధ్య, గా...
 జారాశ్యలు మెడలగు మహానుభావుల యువ దేశము కూడ
 చేయమనియే. కాని బుద్ధుని యువ దేశము ఇట్టిది కాదని శంకర
 చపచ్చును. కాని బుద్ధుడి లాగా ఆయిం తదుప అలాగే
 చేయకూడదు. కాని సంసార పాగరములో మునుగుచుతేలుచు
 నున్న మానవుడు తన ఏకనృప్తితో విగ్రహ రూపముతో
 నున్న భగవంతుని ఆరాధించుటకై పోచీనులు విగ్రహముల
 నాపించిరి. కాని నేటి మహానుభావులు దేవళములలో కొద్ది
 స్త్రీలసాందర్యము వారి కోమల గూఢములను గాచుటెనని
 భావముతో వచ్చు మన సమాజము విగ్రహారాధన కూడ
 దనరు! వారి స్త్రీల దర్శన ఆరాధన కావాలి. ప్రమాణమని
 చేయకూడదని చెప్పి పాపము సథలలో ఛాయాపటములను
 బెట్టి తండలు వేయుట విగ్రహారాధనకాక సరసారాధనేమో!
 ప్రమాణాలు కావాలి అంటారు. చూసుకొమ్మను. "విగ్రహ
 రాధన" యను గ్రంథములో తలలో నున్న వెంట్రుక లన్ని
 దొరుకును.

భారత దేశములో నాకానాక సమయమున పాశ్చాత్య
 దేశమునుండి వచ్చిన కొందరు మూర్తిపూజ కూడదని ను
 దేవతను తేజోద్ధారకు లగు కొందరి యువ దేశము లు
 బట్టి ఇంతవరకు కూడ అట్టి పూజ నిర్విఘ్నముగా జరుగు
 చున్నది.

భగవంతుడు లోకములన్నిటికై నిరాకారుడయినను సాకారత్వమును బొంది “ధర్మసంస్థాపనానామ సంభవామి యగే యుగే” ఇత్యాది వ్యాయమాలచే ప్రపంచమున వచ్చినారు. ఉదా:— నారసింహాది యవతారములు, ఇంతయే కాదు, (సహస్రశీరుషాపురుషః) యనుసాక్షముచే ఆకారమున్నదినియు వేదప్రమాణము. విద్యుద్దీపమువలెచూపింప, సాకారుడు కాదను పురాషులపుణ్యము క్రితినచ్చేరువందవలయును కాబట్టి భగవంతుడు సాకారుడని చెప్పటం దవ్యక్తిత్వము. భగవంతుడు సర్వవ్యాపకముతో నెటులయున్నాడని యడుగుతే, దానికి నాధునికవిజ్ఞానవేత్తల విద్యుచ్ఛక్తితో సరిపోల్చవచ్చును. ఒక కంటమునకున్న స్వీచ్ఛినివోల్తులే ఘోషానినన్న దీపములన్ని వెలిగినరీతిగా భగవంతుడు సాకారత్వమునొందును.

ఈశ్వరుడు ఉన్నయెడల మనకెందుకు కాన్పించదు అని యడుగుతే సూర్యునిచూచి లేనియీకన్నులు అజ్ఞానమువేచత్వానితో నిండియున్నటువంటి యీచక్షువులు, నిగ్గులుపై సర్వ సర్వం సహచక్రముందు సర్వజనపూజ్యత్వవిశేషములు గలిగి నటువంటి, గోటిసూర్యులతోసమానమైన భగవంతుని చూడలేము; కావున, మూర్తిపూజ కుక్రిత్యోప. సర్వవ్యాపకత్వము భగవంతుని లోహము జూలుని పూజించుటెందులకు? అనియు యడుగుతే ప్రక్కకు సమాధానమిది! జ్ఞానపునిమనస్సు చంచలమైనది; కావున, ఆమనశ్చలనములేకయుండవలసినవో, యేరీతిగా

అజ్ఞానదళమునున్న పిల్లవానిని పురోధించవలెను శృంగారమైన
యేబామ్మతో యిచ్చి బురుగరించినభంగి మనుష్యుని మనస్సు
నిలుచుటకై శృంగారమైన దేవాలయ మందున్న విగ్రహమును
చూపించుట మంచిదికాని, యమ్మముళ్లతో ప్రకాశించుచున్న
పెరిటియందుగల బోడరాయిని దేవుడనిన కాగుండచు. మరల
మానవనిర్మిత మగు సు నరవస్తువునుచూడగా. దానిని నిర్మిం
చినవాని సంస్కృతికలుగును, అట్టితరీ దానిని నిర్మించినవాని
చాకచక్యములకు కొనియాడుచుము. కాని, విగ్రహాదిష్టాన వర
మాతృ స్మరణరాదకదా! అదిప్రశ్నిస్తే లోకములో సుందర
ప్రీతిచూచి ఆనందించినపుడు అవనితను కన్నతండ్రిని. లేక
తల్లియొక్క సంతానచాకచక్యమునకు అశ్చర్యపడుదుగదా! కా
బట్టి, మూర్ఖానిచూడ దానికీ సంబంధించిన వరమాతృ తత్వస్వ
రూపముగనెలదును భగవంతుని విగ్రహరూపముగ పూజించు
ట యుత్తమును మనయుషుకూడా ప్రబోధించియున్నాడు.
కావున, మనమనస్సు నిశ్చలమై సర్వేశ్వరతత్వమును తెలుసు
కొని తద్వార దన్మరాహిత్యమై అపదపూరానహితమై
యన్న మోక్షమును గాంచవలయును.

మహాశయులారా!

పూర్వమునుండియున్న పురాణములను వమ్ముచు భగ
వంతునిపూజింపుడు. సనాతనీయమునువమ్మి జ్ఞానచతువులం బ
డయుడు అట్టిభర్తమును యావ్యాపరూపముగా ప్రసేససాప.

సముద్ర మెచ్చుకొని, తప్పులు వాప్పులుగఱావించి నాలేఖనిని విరమించుచున్నాడ.”

దీనిచూడ ఇతనికి సనాతనధర్మములను ఆచరింపవలయునను కోరిక గనుపించుచున్నది. అంతియేకాదు; ఆధునికతైలిలోవాసి భాషాలోకమున కర్పించియున్నాడు. ధర్మములలో సనాతనధర్మము సారవంతమైయున్నదనువిషయమందరికి దెలిసినదే. మానవత్వవిశేషముచే తుడ్దిబొంది, విజ్ఞానముతో నున్నప్పుడు, ప్రకృతకాలమందున్నట్లు కామ్యారాధన చేయవచ్చుడు, విగ్రహారాధన చేయకుండవచ్చునను ధర్మము ప్రేమయుక్తముగానున్నది. ఇటుపంటిభావములతో నున్న మారంగడు మహాత్ముడు. అతనుస్థాపించిన సంఘములు కేందు (౧) విద్యార్థిసంఘము. (౨) వైదిక విద్యార్థి సంఘము వైష్ణవ విద్యార్థి సంఘాలోచనాసభ్యుడై, అన్నివిధముల నాయమొనర్చి సామ్యుడాయెను. అతను వేదికపై నిలుచుండి ఉపన్యసిస్తుంటే ప్రతివ్యక్తి హృదయముకరిగి అతని ప్రబోధముతో, తద్ధర్మములను స్థింపని వ్యక్తియెవరు! అతనిన్నివిధముల ఆనందపురుషుడై నివసించుచుండెను. సారసవత్ర నేత్రుడు నగు నాతంగ తెలతమో సాందర్యవంతుడు.

నిర్యాణము.

ప్రస్తుత దినదినప్రవర్ధమానము వృద్ధియై, ఒకానొక

కాలమంగడి నిర్వాణమాను (నాడిపోవును) ఉడయాదిగిపై భా
స్కరుడు ప్రకాశించుచు వెడలి, సాయంత్రమువర కలను య
స్తమించును మధాంశుడు శుక్లవక్షమున వృద్ధికువుడూ కృష్ణ
వక్షమందు దినదినము క్షీణించుచు ఒకనొకరోజు మనకు కా
నుపించడు అట్లాగే మానవుడు పుట్టి పెరిగి యెన్నటికైనా ఈశ్వ
రునిగా లీనమగును “జాగ్రత్త మగ్గు ధృవ” అను శాస్త్ర
ప్రమాణము మనకు గానుపించుచుండగా చింతించాలసిన పని
యేమి? పూర్వులు భోజనము సిద్ధముచేసివుంచ తిత్సలితము
లొందికుండుట మనతప్పుకాని, వేరొకని తప్పుగాదుగదా!

ఋషులు బుద్ధులు మునులు, వామరంధినపరి తప్పకుం
డా నెక వేరును. ప్రపంచ మొకనిముసములో వా తమస్వాధీన
పరుచుకొందురు ప్రపంచఖ్యాతికెది మృశ్యవిముఖ అశాపి
దిన మహానుభావులుగూడా మన్నారుకదా! వారిలో మార్కం
డేయుడు, మరియు అశ్వత్థామను యెరుగని వ్యక్తము? మూరం
గడు వేనవికాల మందిచ్చటికివచ్చి మళ్ళీ సీతాకాంబాగారు వె
ల్లెను వెల్లెసమమమందు నాతోనిమాలలాడి పోవందున తన
మృదుమధుర వాఙ్మయ వాక్యరచనతో, నాకు కొన్ని లేఖలు
లిఖించెను. అవియేరుదిమాల లతనివి నావిషయములో. ఈలో
పలనతని ప్రఖ్యాతి వృద్ధియగుటచే, నతనిని శాశ్వతకాలాధికారు
లు “ఉపన్యాసకా” అని పిలుచుచుండిరి. విశ్వమానవకల్యాణ
సంఘముస్థాపించి దానిని ఉండించినవ్యక్తిని మళ్ళీ యితను పుర

స్కరించిన పుణ్యము, శ్రావణమాసమును సూర్యుడు ప్రకాశిస్తే
అతనిని ముట్టులుగప్పి వేయును. అరీతిగానే మన శ్రీరంగని భా
నుడనే భ్యాసిని. జ్వరమునే మేఘములు గప్పివేయ సిద్ధముగా
నుండెను. ఏముండి జ్వరబాధతో నలడు మంచ మెక్కిను.
సహోదరులై న విద్యార్థులు, యింటికిపోదమని బలవంతపెడితే
నాసాతములుపోవును. తిరిగి యిచ్చటికొచ్చుట కష్టమని భావించెను.
సత్యమైన విద్యార్థిలక్షణము నిరూపించెను. తుదకతని
అర్పణమిచ్చుచున్న “వ్యాకరణశిరోమణి నల్లంతిఘ్న చక్రవర్తు
ల తంయ్యాల నృసింహాచార్యుల” గారి సాయమున యిల్లుచేరెను
భగవంతుడు పుణ్యపురుషులు జీవించియుండగ నే కీర్తి కావాలని
ఇష్టపడడే ము! తీసుకొనివచ్చిన మాతంగడు, ప్రపంచరంగము
నందలి శ్రీరంగరంగనాథుపాదారవిందసేవకై, సుభానుశ్రావణ
కు! పంచమి లక్ష్మీచారము సాయులై మారుగంటలకు సూ
ర్యాస్తమయముతో తనజీవిత మస్తవించజేసుకొని, కీర్తిశే
షుండయ్యెను. మాతంగులొక నైరాగ్యతోవ చూపించిన
శ్రుతమకాలి. అతనియవకారము చాలించి, ఈగంధారతిత్త
మున చందుడై ప్రకాశించు చున్నవాడు చూ రం గ డు
రంగా, రంగా, శ్రీరంగా! నీకుతప్పక మనశ్శాంతి గలుగును
రంగా శైలపు.

ఓం కాంతి కాంతి కాంతి

బ్రాహ్మి (సరస్వతి) తైలము.

ఈ తైలము అనేక ఓషధీసుగంధ ద్రవ్య సమ్మిళితమైనది. దీని ఉపయోగముచే తల వేడి, నొప్పి, నేత్ర ఉష్ణత తగించును. తల వెంట్రుకలు నల్లగా అతి దీర్ఘముగా పెరుగును. ముఖ్యముగా ప్రతివారు వాడవలసినది.

వెల. 1-4-0

వలయువారు:

వి. ప. త. సి. హ. చా. ర్యు. లు.

ఆయుర్వేద వైద్యులు, వరంగల్ అనితాయాడు.

